

JUSTITSMINISTERIET

Dato: 23. december 2009
Kontor: Ministersekretariatet
Sagsnr.:
Dok.: KKE42073

KOMMENTERET HØRINGSOVERSIGT

vedrørende

**forslag til lov om ændring af lov om kreditaftaler og lov om
markedsføring**

(Ændringer som følge af forbrugerkreditdirektivet) (L 91)

1. Hørte myndigheder og organisationer mv.

Betænkning 1509/2009 om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet (herefter betænkningen), der er afgivet af Arbejdsgruppen om gennemførelse af forbrugerkreditdirektivet (herefter arbejdsgruppen), har været sendt i høring hos de myndigheder og organisationer mv., der er nævnt i pkt. 11 i lovforslagets almindelige bemærkninger.

Justitsministeriet har modtaget høringssvar fra følgende:

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne, Domstolsstyrelsen, Dansk Arbejdsgiverforening, Advokatrådet, Danske Advokater, Syddansk Universitet, Retspolitisk Forening, Datatilsynet, DI – Organisation for erhvervslivet, Forbrugerrådet, Finansrådet, Dansk Kredit Råd, Finans og Leasing, Debitor Registret, Experian og American Express.

Justitsministeriet har endvidere modtaget et fælles høringssvar fra **Realkreditrådet og Realkreditforeningen.**

Justitsministeriets bemærkninger til høringssvarene er anført med kursiv.

2. Udformningen af lovforslaget

Slotsholmsgade 10
1216 København K.

Telefon 7226 8400
Telefax 3393 3510

www.justitsministeriet.dk
jm@jm.dk

Lovforslaget svarer med enkelte ændringer af redaktionel karakter til betænkningens lovudkast.

I lovforslagets § 1, nr. 21, er der i forhold til lovudkastet tilføjet en konsekvensrettelse af forbrugeraftalelovens § 38, nr. 1, som følge af lovforslagets § 1, nr. 17.

3. Høringssvarene

Præsidenterne for Østre og Vestre Landsret, byretterne, Domstolsstyrelsen, Dansk Arbejdsgiverforening og Syddansk Universitet har ingen bemærkninger.

3.1. Generelle bemærkninger

DI - Organisation for erhvervslivet støtter forbrugerkreditdirektivets princip om fuldstændig harmonisering af forbrugerbeskyttelsesreglerne med henblik på at give forbrugerne samme høje grad af beskyttelse i hele EU. Det sikrer efter DI's opfattelse et velfungerende indre marked og lige konkurrencevilkår.

Retspolitisk Forening finder, at forbrugerkreditdirektivet har et højt beskyttelsesniveau, og foreningen forholder sig navnlig positivt til reglerne om forbrugerens fortrydelsesret, og Retspolitisk Forening finder, at det er hensigtsmæssigt, at arbejdsgruppen i vidt omfang har tilstræbt en ensartet regulering af alle kreditaftaler.

Advokatrådet bemærker, at implementering efter arbejdsgruppens forslag i vidt omfang vil ske ved, at ordlyden af bestemmelser i direktivet indføres i bestemmelser i dansk lovgivning. Dette gør i et vist omfang den nye lovgivning mindre brugervenlig, ligesom der i nogle tilfælde bruges nye ord for begreber, der allerede findes i dansk sprogbrug.

Forbrugerkreditdirektivet er et teknisk kompliceret totalharmoniseringsdirektiv, og arbejdsgruppen har fundet, at hensynet til at sikre en korrekt gennemførelse af direktivet taler for, at definitioner og begreber beskrives i overensstemmelse med direktivets sprogbrug. Justitsministeriet er enig heri, og der er i bemærkningerne til de enkelte bestemmelser i lovforslaget redegjort uddybende for forståelsen af lovens centrale begreber.

3.2. Kreditaftaler sikret ved pant i fast ejendom

Det er **Finansrådets** principielle holdning, at regler svarende til forbrugerkreditdirektivet ikke bør gælde for kreditaftaler sikret ved pant i fast ejendom (som er undtaget fra direktivets anvendelsesområde). **Realkreditrådet** og **Realkreditforeningen** er også imod, at kreditaftaler sikret ved pant i fast ejendom bliver omfattet af regler svarende til direktivet, og det anføres desuden, at realkreditlån i dag er omfattet af en velfungerende international selvregulering i ”Voluntary Code of Conduct on Pre-contractual Information for Home Loans”.

Lån sikret ved pant i fast ejendom er i dag omfattet af kreditaftalelovens almindelige regler, og pantsætning af fast ejendom i forbindelse med ejendoms køb er blandt almindelige forbrugeres største økonomiske dispositioner med et stort informationsbehov. Hvis kreditaftaler med sikkerhed i fast ejendom som noget nyt bliver generelt undtaget fra de direktivbestemte regler for andre kreditaftaler, vil det medføre en ringere forbrugerbeskyttelse. Den frivillige adfærdskodeks fjerner ikke i sig selv behovet for en regulering, der ikke ved aftale kan fraviges til skade for forbrugerne.

Konkurrencehensyn og hensynet til forbrugerne taler også for, at der som udgangspunkt bør gælde de samme regler for alle kreditaftaler, bl.a. idet lån mod sikkerhed i fast ejendom i praksis ikke kun ydes med henblik på erhvervelse af fast ejendom, men også som lån til forbrug, hvor lånene udbydes i direkte konkurrence med andre lån m.v.

3.2.1. Fortrydelsesret for fastforrentede kreditaftaler, der er sikret ved pant i fast ejendom, men ikke er realkreditlån

Finansrådet anfører bl.a., at en 14-dages fortrydelsesret vil udgøre et særligt problem i forhold til fastforrentede lån med pant i fast ejendom på grund af muligheden for at spekulere i renteutviklingen. Finansrådet foreslår derfor, at der for disse lån gennemføres en undtagelse fra fortrydelsesretten svarende til den, som arbejdsgruppen foreslår for så vidt angår alle obligationsbaserede lån.

Realkreditrådet og **Realkreditforeningen** støtter Finansrådets forslag.

Lovforslaget indeholder i overensstemmelse med arbejdsgruppens forslag en undtagelse fra fortrydelsesretten for så vidt angår lån sikret ved pant i fast ejendom, der ydes på baggrund af obligationsudstedelse.

Risikoen for spekulation og tab for kreditgiver ved brug af fortrydelsesretten gør sig for så vidt gældende i forhold til alle fastforrentede lån, uanset om de er sikret ved pant i fast ejendom eller ved pant i andre aktiver eller ydes mod anden eller ingen sikkerhed. Direktivet giver imidlertid ikke mulighed for generelt at undtage fastforrentede lån fra fortrydelsesretten, og en undtagelse kun for fastforrentede lån sikret ved pant i fast ejendom vil derfor være uhensigtsmæssig ud fra konkurrencehensyn og vil kunne skabe en tilskyndelse for långiver til at betinge sig pant i fast ejendom for at undgå fortrydelsesretten.

3.3. Kreditaftaler, der indgås på baggrund af forbrugerens misligholdelse af en aftale, der ikke er en kreditaftale

Danske Advokater finder, at der bør være en specifik undtagelse i loven for kreditaftaler, der indgås med en forbruger efter en fordrings overgivelse til inkasso.

Justitsministeriet finder, at direktivet, der som ovenfor nævnt er et totalharmoniseringsdirektiv, giver mulighed for at fastsætte en undtagelse som foreslået af Danske Advokater.

Justitsministeriet skal imidlertid bemærke, at der i forslaget til kreditaftalelovens § 3, stk. 1, nr. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, findes en undtagelse fra lovens anvendelsesområde for kreditaftaler, som vedrører henstand uden omkostninger med betalingen af en eksisterende gæld. Efter denne bestemmelse er det ikke et krav, at der er tale om henstand i forhold til en bestående kreditaftale. Undtagelsen vil, hvis betingelserne er opfyldt, kunne finde anvendelse på et forlig på baggrund af f.eks. en misligholdt købsaftale.

3.4. Kreditvurdering, rådgivning og ansvarlig långivning

Datatilsynet bemærker, at indhentning af kreditoplysninger ved kreditoplysningsbureauer skal ske under iagttagelse af de almindelige behandlingsregler i persondatalovens kapitel 4, herunder persondatalovens § 5 om, hvor længe personoplysninger må opbevares. Datatilsynet anfører endvidere, at persondatalovens § 41, stk. 3, skal iagttages, når der gives

underretning om afslag på baggrund af søgning i en database. Efter denne bestemmelse skal der træffes de fornødne tekniske og organisatoriske sikkerhedsforanstaltninger mod, at oplysninger hændeligt eller ulovligt tilintetgøres, fortabes eller forringes, samt mod, at de kommer til uvedkommendes kendskab, misbruges eller i øvrigt behandles i strid med loven.

Som anført af Datatilsynet finder de almindelige regler i persondataloven anvendelse ved siden af kreditaftaleloven.

3.4.1. Adgang til yderligere oplysninger til brug for kreditvurdering

Finans og Leasing, Dansk Kredit Råd, Debitor Registret og Experian har anført, at adgang til offentlige registre som f.eks. SKAT's e-indkomstregister og fogedretternes oplysninger om debitorers insolvenserklæringer vil give kreditgivere bedre muligheder for at foretage kreditvurderinger. **Danske Advokater** har anført, at kreditgivere og advokater, der varetager kreditorers interesser, bør have adgang til fogedretternes oplysninger om debitorers insolvenserklæringer. **Experian** anfører endvidere, at bedre muligheder for at udveksle finansielle oplysninger om kunder ville forbedre mulighederne for at foretage kreditvurderinger.

Forbrugerkreditdirektivets artikel 8 og 9 vedrørende kreditgiveres vurdering af kreditværdighed medfører efter Justitsministeriets opfattelse ikke nogen forpligtelse for medlemsstaterne til at give kreditgiverne øget adgang til offentlige registre eller til udveksling af oplysninger om forbrugeres økonomiske forhold.

Persondataloven, der gennemfører direktiv 95/46/EF, fastsætter sammen med de eventuelle særregler, der måtte gælde for de pågældende registre, rammerne for videregivelse af personoplysninger fra registre. Justitsministeriet finder, at de gældende regler i persondataloven på en hensigtsmæssig måde afbalancerer hensynet til beskyttelsen af de registrerede personers privatliv over for hensynet til dataudveksling med henblik på f.eks. kreditværdighedsvurdering.

3.4.2. Forbud mod indgåelse af kreditaftaler, der står i misforhold til forbrugerens økonomi

Forbrugerrådet foreslår, at der indføres et forbud mod, at en kreditgiver indgår kreditaftaler, der står i misforhold til kundens økonomi. Forbru-

gerrådet har i den forbindelse henvist til bestemmelsen i § 21 i bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder, hvoraf det fremgår, at et penge- eller realkreditinstitut ikke må medvirke til ydelse af lån mod kaution, hvor kautionsforpligtelsen står i misforhold til kautionistens økonomi.

En kreditgiver vil normalt lide tab ved at indgå kreditaftaler, som låntagerne ikke har nogen mulighed for at opfylde. Et forbud som foreslået af Forbrugerrådet vil endvidere være vanskeligt at afgrænse, og en uklar regel herom vil kunne påvirke mulighederne for at opnå kredit negativt til skade for forbrugerne. Lovforslaget indeholder derfor ikke en regel om et sådant forbud.

3.4.3. Ajourføring af finansielle oplysninger ved ændring af det samlede kreditbeløb

Finansrådet kritiserer arbejdsgruppens forslag, hvorefter kreditgiveren skal ajourføre de finansielle oplysninger, som kreditgiveren har om forbrugeren, hvis kreditgiveren og forbrugeren bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb. Finansrådet finder, at bestemmelsen ikke har noget formål ved en nedsættelse af det samlede kreditbeløb.

Forbrugerkreditdirektivets artikel 8, stk. 2, forpligter bl.a. medlemsstaterne til at sikre, at kreditgiveren, hvis parterne bliver enige om at ændre det samlede kreditbeløb efter kreditaftalens indgåelse, ajourfører de finansielle oplysninger, som kreditgiveren råder over om forbrugeren. Bestemmelsen skal ses i lyset af præambelbetragtning nr. 26 i direktivet, hvoraf det bl.a. fremgår, at kreditgivere med henblik på at kontrollere den enkelte forbrugers kreditværdighed bør kunne anvende ikke blot oplysninger, som forbrugeren har givet i forbindelse med forberedelsen af den pågældende kreditaftale, men også oplysninger, der er givet under et længerevarende forretningsforhold. Reglen bygger endvidere på totalharmonisering, således at der ikke er mulighed for at fravige reglen.

3.4.4. Underretning ved afslag på baggrund af opslag i en database

Datatilsynet har anmodet om, at forholdet til persondatalovens regler om oplysningspligt over for registrerede personer beskrives i bemærkningerne til forslaget.

Justitsministeriet har i overensstemmelse med Datatilsynets forslag tilføjet i bemærkningerne, at de foreslåede bestemmelser ikke begrænser den registreredes rettigheder i henhold til persondatalovens generelle regler, idet pligten til at give oplysning om afslag efter forslaget til § 7 c suppleres af persondatalovens generelle regler, bl.a. reglerne om oplysningspligt i persondatalovens §§ 28 og 29.

3.4.5. Betænkningstid ved indgåelse af kreditaftaler

Forbrugerrådet foreslår, at der indføres en betænkningstid på 24 timer i forbindelse med optagelse af SMS-lån og tilsvarende kreditaftaler.

I bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 7, der omhandler kreditgivers oplysningspligt forud for indgåelsen af en kreditaftale, er det forudsat, at forbrugeren får tilstrækkelig tid til at sætte sig ind i de udleverede oplysninger, inden der indgås en bindende aftale. Endvidere medfører forslaget til kreditaftalelovens § 19, at der indføres en generel 14-dages fortrydelsesret for forbrugeren ved indgåelse af kreditaftaler, jf. lovforslagets § 1, nr. 12.

Justitsministeriet finder, at disse regler på en fleksibel og hensigtsmæssig måde varetager hensynet til, at forbrugerne skal have mulighed for at sætte sig ind i aftalens vilkår og konsekvenser.

3.5. Markedsføring af kreditaftaler

DI - Organisation for erhvervslivet, Dansk Kredit Råd og Finans og Leasing anfører, at der er behov for at samordne prisskiltningssreglerne med de regler, som arbejdsgruppen foreslår indsat i kreditaftaleloven. Det anføres endvidere, at det bør sikres, at de nye regler kan træde i kraft samtidigt. Herudover har Dansk Kredit Råd anført, at brancheforeningerne bør inddrages i dette arbejde.

Som nævnt i pkt. 2.3 i de almindelige bemærkninger til lovforslaget har Finanstilsynet tilkendegivet, at tilsynet i begyndelsen af 2010 forventer at kunne sende en revideret udgave af prisoplysningsbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 44/2006 om information til forbrugere om priser m.v. i pengeinstitutter) i høring, og at Forbrugerstyrelsen vil revidere skiltningssbekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 193/2007 om information til forbrugere om priser på låne- og kredittilbud og valutakurser).

Finanstilsynet har supplerende bl.a. oplyst, at revisionen af prisoplysningsbekendtgørelsen vil foregå i tæt samarbejde med Forbrugerstyrelsen, således at der sikres sammenhæng med reglerne i skiltningebekendtgørelsen. Finanstilsynet oplyser endvidere, at udarbejdelse af de pågældende bekendtgørelser vil ske i tæt samarbejde med relevante organisationer mv.

3.6. Information til forbrugeren

Realkreditrådet, Realkreditforeningen, Finansrådet og Dansk Kredit Råd finder, at de mange oplysninger, der skal gives til kunderne, medfører en u hensigtsmæssig overinformation og slører gennemsigtigheden for kunderne. På den baggrund opfordrer Finansrådet, Realkreditrådet og Realkreditforeningen til, at der snarest iværksættes en analyse af reglerne om informationsmateriale til forbrugerne på området og af grænsefladerne mellem reglerne med henblik på at vurdere behovet for at forbedre samspillet mellem reglerne.

Finanstilsynet har oplyst, at tilsynet vil gennemgå det gældende bilag 2 i god skik-bekendtgørelsen (bekendtgørelse nr. 965/2009 om god skik for finansielle virksomheder) med henblik på at vurdere, om der kan skabes en bedre koordinering med de oplysningsforpligtelser, der følger af lovforslaget. Finanstilsynet har i den forbindelse anført, at det er centralt for denne vurdering at sikre, at kunderne fortsat får den nødvendige rådgivning, og samtidig at undgå uønsket dobbelt- eller overinformation. Udarbejdelse af eventuelle ændringer i god skik-bekendtgørelsen vil blive foretaget i tæt samarbejde med relevante organisationer mv.

Realkreditrådet og Realkreditforeningen ønsker, at realkreditinstitutterne i stedet for lovforslagets bilag 2 kan vælge at anvende det informationsbilag, der findes til "Voluntary Code of Conduct on Precontractual Information for Home Loans", og som i dag bruges af realkreditinstitutterne.

Justitsministeriet har fundet, at hensynet til forbrugernes muligheder for at kunne sammenligne forskellige kredittilbud på tværs af lånetyper umiddelbart taler imod dette forslag.

Forbrugerrådet foreslår, at det fastsættes, at kreditgivere ikke må kræve betaling for oplysninger, som kreditgiveren efter direktivet har pligt til at give. Forbrugerrådet anfører, at det af § 42, stk. 1, i lov om betalingstje-

nester følger, at udbydere ikke kan opkræve gebyrer for at levere de oplysninger, som den pågældende er forpligtet til at levere.

Lovforslagets § 1, nr. 5, indebærer, at bl.a. bestemmelserne om oplysningspligt i forslaget til §§ 7 a-10 ikke vil kunne fraviges ved aftale til skade for forbrugeren, hverken før eller efter indgåelsen af kreditaftalen. Hverken efter den gældende lov eller lovforslaget er der hjemmel til, at en kreditgiver kan kræve betaling for opfyldelse af de lovbestemte forpligtelser.

3.7. Overtræk

Finansrådet finder ikke, at det i forbrugerkreditdirektivets artikel 18, der gennemføres ved forslaget til § 8 b (lovforslaget § 1, nr. 8) kan indfortolkes, at bankerne ved udlevering af f.eks. dankort eller tilmelding til Betalingservice giver kunden "tilladelse" til at overtrække en indlånskonto. Finansrådet anfører, at når kreditgiver i forbindelse med oprettelse af en indlånskonto pålægges en informationspligt om konsekvensen af et overtræk, signalerer dette, at et overtræk er tilladt. Finansrådet har endvidere anført, at udgangspunktet for indlånskonti er, at disse ikke må overtrækkes, hvilket Finansrådets medlemmer ønsker, at der ikke bliver skabt tvivl om. Finansrådet finder desuden, at det ikke kan være hensigten med direktivet at ændre på det karakteristiske for indlånskonti. Finansrådet foreslår, at dette afspejles i bemærkningerne til lovforslaget.

Lovforslaget indebærer ikke, at indlånskonti skal kunne overtrækkes, og der ændres ikke ved kreditgivers adgang til at gøre det klart for forbrugeren, at en indlånskonto ikke må overtrækkes.

Som anført i lovforslagets almindelige bemærkninger punkt 2.15 er Justitsministeriet enig med arbejdsgruppens flertal, som vurderer, at det følger af direktivet, at hvis der i tilknytning til en konto er udstedt betalings-/kreditkort eller chckhæfte, der giver mulighed for, at kontoen kan overtrækkes, eller hvis der f.eks. gennem tilmelding til Betalingservice uden forudgående aftale vil kunne gennemføres transaktioner, som der ikke er dækning for på kontoen, vil kontoen i artiklens forstand give mulighed for, at forbrugeren kan overtrække kontoen, og dermed vil aftalen være omfattet af artiklen om pligt til at oplyse om konsekvensen af et overtræk.

3.8. Orientering via kontoudtog ved kassekreditter

Finansrådet anfører, at den fortolkning af begrebet kontoudtog, der fremgår af bemærkningerne til forslaget til kreditaftalelovens § 10 i arbejdsgruppens lovudkast, ikke er i overensstemmelse med det, der er lagt til grund ved gennemførelsen af betalingstjenestedirektivet (2007/64/EF) i betalingstjenestelovens § 53, stk. 2.

Forslaget til kreditaftalelovens § 10, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, svarer til forbrugerkreditdirektivets artikel 12, hvoraf bl.a. fremgår, at forbrugeren ved kassekreditter jævnligt skal orienteres ved kontoudtog på papir eller andet varigt medium om en række forhold, der er nærmere angivet i forslaget til § 10, stk. 2. Efter stk. 2 skal kreditgiveren bl.a. give oplysning om den periode, kontoudtoget dækker, og om saldoen på det forudgående kontoudtog og dets dato.

Som det fremgår af bemærkningerne til den foreslåede bestemmelse, kan det derfor ikke anses for tilstrækkeligt, at forbrugeren eksempelvis via netbank selv kan danne et kontoudtog, men et automatisk dannet kontoudtog, der er tilgængeligt via forbrugers netbank, vil være i overensstemmelse med stk. 1, hvis det indeholder de krævede oplysninger.

Betalingstjenestelovens § 53, stk. 2, gennemfører art. 47, stk. 2, i betalingstjenestedirektivet (Europaparlamentets og Rådets direktiv 2007/64/EF). Bestemmelsen kræver ikke, at der skal udsendes kontoudtog, idet det med kunden kan aftales, at oplysninger skal ”meddeles eller stilles til rådighed” mindst én gang om måneden og på en måde, som gør det muligt for betaleren at lagre og gengive oplysninger uændret. Af bemærkningerne til § 53, stk. 2 i betalingstjenesteloven fremgår bl.a., at oplysninger om betalerens transaktioner f.eks. kan være tilgængelige på netbank eller kan fremsendes til betaleren i form af et månedligt kontoudtog.

Der er således tale om forskellige ordninger efter de to regelsæt.

3.9. Årlige omkostninger i procent

3.9.1. Beregning af årlige omkostninger i procent

Finansrådet finder, at der i lovforslagets bemærkninger bør redegøres for, hvad der skal forstås ved ”en aftalt indikator” i forslaget til bilag 1, pkt. 4, nr. 10.

Justitsministeriet er enig, og bemærkningerne til lovforslaget indeholder en sådan redegørelse, jf. bemærkningerne til lovforslagets § 1, nr. 27.

Realkreditrådet og **Realkreditforeningen** har anført, at forsikringspræmien for en brandforsikring ikke bør indgå i beregningen af de årlige omkostninger i procent. Det anføres bl.a., at det ikke på tidspunktet for kredittilbuddets afgivelse vil være muligt at vide, hvad brandforsikringen koster.

Det fremgår af bemærkningerne til forslaget til § 4, stk. 1, nr. 7, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, at forsikringspræmier – uanset om der er tale om en forsikring, der skal tjene til sikkerhed for kredittens tilbagebetaling – som udgangspunkt skal medregnes i de samlede kreditomkostninger, hvis tegning af en forsikring er en betingelse for at opnå kreditten eller for at opnå kreditten på de annoncerede vilkår og betingelser. Det gælder dog ikke, hvis kreditgiveren ikke har kendskab til forsikringspræmiens størrelse, jf. de nævnte bemærkninger til bestemmelsen.

3.9.2. Loft over årlige omkostninger i procent

Forbrugerrådet foreslår, at der indføres et loft over de årlige omkostninger i procent (ÅOP).

Økonomi- og Erhvervsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der generelt skal se på markedet for forbrugslån, herunder erfaringer fra andre lande vedrørende loft over ÅOP. Justitsministeriet finder det rigtigst i første omgang at afvente udfaldet af arbejdsgruppens overvejelser.

3.10. Adgangen til at foretage renteændringer

Finans og Leasing finder, at finansieringsselskaber bør sidestilles med banker i forhold til mulighederne for at foretage rente- og gebyrændringer. **Dansk Kredit Råd** støtter Finans og Leasings forslag.

Forbrugerrådet kritiserer, at pengeinstitutter, realkreditinstitutter og kreditinstitutter foreslås undtaget fra en bestemmelse om, at det i kreditaftalen alene kan aftales, at renten helt eller delvis skal variere med størrelsen af Nationalbankens diskonto eller lignende forhold, som kreditgiveren er uden indflydelse på, jf. forslaget til § 8, stk. 6 og 7 (lovforslagets § 1, nr. 8).

De pågældende bestemmelser viderefører indholdsmæssigt uændret den gældende kreditaftalelovs § 15, stk. 2 og 3. Af det pågældende lovforslags bemærkninger til den gældende kreditaftalelov fremgår, at undtagelsen for de nævnte finansielle virksomheder i kreditaftalelovens § 15, stk. 2, er begrundet i, at de efter lovgivningen er undergivet særligt tilsyn, jf. Folketingstidende 1989-90, tillæg A, sp. 2068.

Det er fortsat Justitsministeriets opfattelse, at det særlige tilsyn med pengeinstitutter, realkreditinstitutter og kreditinstitutter kan begrunde en anden regulering af adgangen til at regulere rente og kreditomkostninger.

Det er Finanstilsynet, der fører tilsyn med pengeinstitutter, realkreditinstitutter og kreditinstitutter. Dette sker bl.a. ved inspektioner, hvor tilsynet påser, at de finansielle virksomheder overholder den finansielle lovgivning, herunder bekendtgørelsen om god skik for finansielle virksomheder. Af bekendtgørelsens § 6, stk. 3, fremgår, at vilkår om ændringer i løbende kundeforhold af renter, gebyrer, bidrag eller andet vederlag skal indeholde en angivelse af de forhold, der kan udløse en ændring, og ikke må give den finansielle virksomhed en vilkårlig adgang til at foretage ændringer.

3.11. Forslag om ændring af retsplejeloven, så digitale låneaftaler kan håndhæves ved retten

Finans og Leasing foreslår, at retsplejeloven ændres, så digitale lånedokumenter fremover kan tvangsfuldbyrdes. Finans og Leasing henviser i den forbindelse bl.a. til, at kreditaftaler efter forbrugerkreditdirektivet kan indgås digitalt på betingelse af, at aftalen opfylder kravene til et varigt medium.

Justitsministeriet har fundet, at spørgsmålet om tvangsfuldbyrdelse i givet fald ville rejse væsentlige, principielle spørgsmål om sikring af ikke tinglyste digitale lånedokumenters ægthed også lang tid efter indgåelsen af kreditaftalen.

3.12. Bilag 2 – standardiserede oplysninger til forbrugeren

3.12.1. Bilag 2, pkt. 3

Finans og Leasing anfører, at det er uklart, hvordan rubrikken ”Tilknyttede omkostninger” skal forstås.

Det bemærkes, at der alene er tale om en generel overskrift til de følgende 6 punkter i bilaget.

3.12.2. Bilag 2, pkt. 3

Finans og Leasing finder ikke, at feltet ”Eventuelle andre omkostninger i forbindelse med kreditaftalen” skal indeholde oplysninger om andet end oprettelsen af kreditten. Eksempelvis finder Finans og Leasing, at eventuelle omkostninger til inddrivelse af fordringen ikke bør være omfattet.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det følger af direktivet, at der i dette felt skal angives de omkostninger i forbindelse med kreditten, der ikke er nævnt i de andre felter under pkt. 3 i bilag 2. Derimod skal omkostninger, der ikke skal afholdes ved en normal afvikling af kreditten, ikke angives. Det gælder f.eks. eventuelle inddrivelsesomkostninger.

3.12.3. Bilag 2, pkt. 5

Finans og Leasing anfører, at det er uklart, om man i tilfælde af fjernsalg af en kreditaftale kan benytte bilag 2 for så vidt angår oplysningskravene efter forbrugeraftalelovens regler.

Under overskriften ”Supplerende oplysninger i tilfælde af fjernsalg af finansielle tjenesteydelser”, findes en række felter, der vedrører oplysningsforpligtelser efter artikel 3, stk. 1 og 2, i direktiv 2002/65/EF om fjernsalg af finansielle tjenesteydelser til forbrugerne. Der er tale om samme oplysningsforpligtelse om efter forbrugeraftalelovens §§ 11 og 13 (som ikke foreslås ændret).

3.13. Kreditformidlere

Finans og Leasing har anført, at det er uklart, om en bilforhandler i et tilfælde, hvor denne sælger en bil med ejendomsforbehold og samtidig transporterer kravet og ejendomsforbeholdet til et finansieringsselskab, er kreditformidler eller kreditgiver.

Afforslaget til § 4, stk. 1, nr. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, fremgår, at en kreditgiver er en fysisk eller juridisk person, der yder eller giver tilsagn om at yde kredit som led i udøvelsen af sin erhvervsmæssige virksomhed.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at det er parterne i den indgåede kreditaftale, der skal betragtes som kreditgiver og låntager. Hvis det fremgår, at bilforhandleren ikke er part i kreditaftalen, men at kreditten ydes af en tredjemand, vil bilforhandleren efter omstændighederne kunne være kreditformidler, jf. forslaget til § 4, stk. 1, nr. 6 (lovforslagets § 1, nr. 3).

3.14. Betalingskort, hvor hele summen skal betales hver måned, uden at der tilskrives renter.

American Express anfører, at betalingskort, hvor hele det skyldige beløb forfalder til betaling hver måned, ikke bør betragtes som en kreditaftale, og at der i modsat fald ved afgørelsen af, om kreditaftalen er omfattet af den foreslåede undtagelsesbestemmelse for kortvarige kreditaftaler med ubetydelige kreditomkostninger, jf. arbejdsgruppens forslag til § 3, stk. 1, nr. 2, bør lægges vægt på omkostningerne i forhold til den samlede kreditmulighed, og ikke i forhold til kundens forbrug, der kan variere fra måned til måned.

Afforslaget til § 4, stk. 1, nr. 3, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, fremgår, at en kreditaftale defineres som en aftale, hvorved en kreditgiver yder eller giver tilsagn om at yde en forbruger kredit i form af henstand med betalingen, lån eller anden tilsvarende form for finansiel mulighed.

Det er Justitsministeriets opfattelse, at en aftale om et betalingskort eller lignende, hvorefter de foretagne transaktioner med kortet opsamles og først skal betales på et senere tidspunkt, f.eks. hver den første i måneden, er omfattet af begrebet kreditaftale, jf. ovenfor, idet den nævnte type aftale indebærer henstand med betalingen.

For så vidt angår forståelsen af forslaget til § 3, stk. 1, nr. 2, jf. lovforslagets § 1, nr. 3, der undtager kreditaftaler, hvor kreditten skal betales tilbage inden 3 måneder, og som kun er forbundet med ubetydelige kreditomkostninger, henvises til bemærkningerne til bestemmelsen i lovforslaget. Bemærkningerne er udformet på baggrund af betænkningen, og det fremgår bl.a., at spørgsmålet om, hvorvidt der er tale om ubetydelige omkostninger, vil bero på en konkret vurdering, hvori både den absolutte

størrelse af omkostningerne og omkostningerne set i forhold til kredittens størrelse skal indgå.

3.15. Det samlede kreditbeløb

Finans og Leasing finder, at det samlede kreditbeløb ikke omfatter stiftelsesomkostninger.

Justitsministeriet er enig i, at det samlede kreditbeløb normalt vil udgøre det lånte beløb med fradrag af de omkostninger, der er ved stiftelsen af lånet. Det samlede kreditbeløb udgør således det beløb, forbrugeren får stillet til disposition. Dette følger også modsætningsvis af forslaget til § 4, stk. 1, nr. 8, jf. lovforslagets § 1, nr. 3.

3.16. Kreditgiverens adgang til at kræve kompensation ved førtidig tilbagebetaling

Retspolitisk Forening er ikke enig i, at man bør udnytte muligheden i direktivets artikel 16, stk. 4, for at give kreditgivere adgang til at få dækket tab ved førtidig indfrielse ud over de faste satser, jf. arbejdsgruppens forslag til § 26, stk. 4 (lovforslagets § 1, nr. 17).

Kreditgiveren skal efter den foreslåede bestemmelse for at få en højere kompensation bevise, at tabet som følge af den førtidige tilbagebetaling overstiger den kompensation, som kreditgiveren ellers ville have haft ret til. Ligeledes vil en mulighed for højere kompensation for dokumenteret tab sikre, at kreditgiverens omkostninger ved den førtidige tilbagebetaling alene bæres af de forbrugere, der gør brug af muligheden for førtidig tilbagebetaling. Endelig kan det anføres, at der er tale om en videreførelse af den gældende retstilstand. Forslaget indeholder endvidere samtidig en ret for forbrugeren til at kræve en nedsættelse af kompensationen, hvis den faste sats konkret overstiger kreditgivers faktiske tab.

Forbrugerrådet foreslår, at der indføres en bagatelgrænse for kreditgivers krav på kompensation i forbindelse med førtidig tilbagebetaling.

Justitsministeriet finder, at der med forslaget om en højere, henholdsvis lavere kompensation end den standardmæssige på 1 pct. (0,5 pct. ved kortere restløbetid end 1 år) er tilstræbt en høj grad af balance i forholdet mellem kreditgiveren og forbrugeren.

3.17. Straf

Retspolitisk Forening kritiserer formuleringen af arbejdsgruppens forslag til § 7 c, jf. lovforslagets § 1, nr. 7, som grundlag for at straffe.

Forbrugerrådet foreslår, at tilsidesættelsen af pligten til at kreditvurdere bør kunne strafsanktioneres umiddelbart efter den foreslåede § 56, stk. 2.

Justitsministeriet finder, at forpligtelsen til at vurdere forbrugers kreditværdighed ikke har en sådan klarhed, at en overtrædelse af forpligtelsen bør kunne medføre strafferetlige sanktioner umiddelbart. Der bør først være meddelt et konkret påbud vedrørende kreditværdighedsvurdering af de kompetente myndigheder.

3.18. Tilsyn med kreditgivere

Forbrugerrådet foreslår, at der indføres en pligt for kreditgivere til at indberette oplysninger om misligholdte lån til den relevante tilsynsmyndighed, således, at det sikres, at kreditgiveres virksomhed overvåges. Forbrugerrådet foreslår endvidere, at det sikres, at klager over lån optaget hos finansieringsselskaber kan indbringes for et klage- eller ankenævn.

Økonomi- og Erhvervsministeriet har nedsat en arbejdsgruppe, der generelt skal se på markedet for forbrugslån, herunder på ligheder og forskelle i reglerne om tilsyn med henholdsvis pengeinstitutter og finansieringsselskaber samt behovet for at indføre yderligere regulering af finansieringsinstitutter. Justitsministeriet finder det rigtigst i første omgang at afvente udfaldet af arbejdsgruppens overvejelser.